

„Corupția și crima organizată sunt două părți ale aceleiași monede” – Victor Furtuna, despre 10 ani de PCCOCS și provocările luptei cu criminalitatea organizată

La zece ani de la fondarea PCCOCS, procurorul-șef Victor Furtuna vorbește despre transformarea instituției, cele mai importante realizări, presiunile și riscurile meseriei, dar și despre noile forme ale criminalității care obligă procurorii să fie permanent cu „mâna pe puls”. Într-un interviu pentru „Oamenii Procuraturii”, acesta dezvăluie și partea mai puțin vizibilă a profesiei: nopți de lucru, responsabilitate, sacrificii și impactul asupra vieții de familie.

De câți ani activați în Procuratură? Când v-ați dat seama că vreți să deveniți procuror și de ce?

În această toamnă se împlinesc 15 ani de când activez în Procuratură. Mi-am început activitatea la 1 noiembrie 2011.

Mi-am dat seama că îmi doresc să devin procuror în perioada stagiului de practică desfășurat în cadrul Universității de Stat din Moldova, când am fost repartizat la Procuratura sectorului Buiucani din municipiul Chișinău. Am avut șansa să întâlnesc mentori care mi-au insuflat valorile profesiei și mi-au demonstrat importanța rolului procurorului în societate. Experiența de atunci m-a determinat să-mi continui parcursul profesional în cadrul Procuraturii.

Dar de ce ați ales anume facultatea de drept?

Motivația a fost una simplă. Părinții mei au fost cei care m-au încurajat să urmez studiile la Facultatea de Drept, iar privind retrospectiv, consider că a fost o alegere corectă.

V-ați imaginat vreodată că veți ajunge să conduceți una dintre cele mai importante subdiviziuni ale Procuraturii?

Nu. Nu a fost niciodată un obiectiv pe care mi l-am propus. De fapt, viața bate filmul.

Parcursul meu profesional a fost unul firesc. Sunt procuror de carieră și am activat o perioadă îndelungată într-o procuratură teritorială, instrumentând cauze penale complexe. Ulterior, am fost delegat într-o procuratură specializată, iar mai târziu am participat la concursul pentru ocuparea unei funcții în cadrul acesteia.

Propunerea de a exercita interimatul funcției de procuror-șef al PCCOCS a fost, într-adevăr, o surpriză. La acel moment cunoșteam activitatea instituției mai mult din perspectivă teoretică, însă experiența managerială mi-a oferit o imagine complet diferită asupra rolului și misiunii sale.

Pe parcurs, am ajuns să cunosc îndeaproape colectivul, profesionalismul procurorilor și specificul activității PCCOCS. Aceste aspecte m-au convins să particip la concursul pentru ocuparea funcției de procuror-șef.

Îmi amintesc că, imediat după ședința Consiliului Superior al Procurorilor din ianuarie 2023, afirmam în fața presei că voi exercita interimatul funcției doar pentru o perioadă scurtă, de una-două luni. Evoluția ulterioară a demonstrat însă că această experiență s-a transformat într-un angajament pe termen lung.

PCCOCS împlinește 10 ani. Dacă ar fi să descrieți acești 10 ani printr-un singur cuvânt, care ar fi acesta și de ce?

Muncă asiduă. PCCOCS este una dintre cele două procuraturi specializate ale Republicii Moldova și gestionează unele dintre cele mai complexe cauze penale din domeniul criminalității organizate. Numeroase categorii de infracțiuni sunt investigate exclusiv în competența instituției, ceea ce presupune un nivel ridicat de specializare și responsabilitate.

De-a lungul celor zece ani de activitate, instituția a trecut prin mai multe etape de dezvoltare, cu modificări ale structurii organizatorice, ale competențelor și ale managementului. Indiferent de aceste schimbări, un element a rămas constant: profesionalismul oamenilor care activează aici.

Astăzi cunosc foarte bine echipa PCCOCS și pot spune cu încredere că instituția reunește procurori și specialiști cu competențe deosebite, fiecare valorificat în funcție de experiența și aptitudinile sale. Tocmai de aceea, dacă ar fi să definesc cei zece ani ai PCCOCS printr-un singur cuvânt, acesta ar fi muncă — o muncă susținută, bazată pe profesionalism și dedicare.

Care sunt, în opinia Dumneavoastră, cele mai importante succese pe care le-a obținut PCCOCS în acești 10 ani?

Cea mai importantă realizare este consolidarea PCCOCS ca instituție specializată, cu o identitate proprie și cu un rol bine definit în sistemul Procuraturii. În prezent, instituția beneficiază de recunoaștere atât la nivel național, cât și internațional, inclusiv prin rezultatele obținute în cooperarea cu partenerii externi.

Un exemplu relevant este semnarea, anul trecut, a primului acord de colaborare directă dintre PCCOCS și DIICOT din România, un pas important în consolidarea cooperării instituționale în combaterea criminalității organizate și transfrontaliere.

„O instituție nu înseamnă doar conducerea sa, ci, în primul rând, echipa care o reprezintă.”

Recunoașterea internațională se reflectă și în participarea activă a PCCOCS în cadrul echipelor comune de investigație coordonate prin Eurojust. Majoritatea cauzelor din Republica Moldova în care sunt constituite asemenea echipe sunt instrumentate de procurorii PCCOCS.

Aceste rezultate se reflectă și în activitatea operațională a instituției. Volumul cauzelor complexe instrumentate, intensificarea cooperării cu organele de urmărire penală și utilizarea tot mai frecventă a instrumentelor moderne de investigație confirmă consolidarea capacității instituționale a PCCOCS de a răspunde eficient fenomenului criminalității organizate.

La fel de importantă este consolidarea echipei instituției. O instituție nu înseamnă doar conducerea sa, ci, în primul rând, echipa care o reprezintă. Procurorii și specialiștii PCCOCS constituie nucleul acestei instituții, iar profesionalismul lor se reflectă în investigarea și deferirea justiției a unor cauze penale de o complexitate sporită, inclusiv privind criminalitatea organizată și condamnarea liderilor unor grupări criminale.

După un deceniu de activitate, PCCOCS s-a afirmat ca o instituție matură, cu expertiză consolidată și un rol esențial în combaterea criminalității organizate și transfrontaliere. Rezultatele obținute în plan național, precum

și cooperarea eficientă cu partenerii internaționali confirmă capacitatea instituției de a răspunde celor mai complexe provocări din domeniul aplicării legii.

În ultimii 10 ani, au evoluat nu doar infracțiunile, ci și metodele prin care acestea sunt comise. Cum ține pasul PCCOCS cu aceste evoluții?

Evoluția fenomenului infracțional se reflectă inclusiv în volumul de activitate al instituției, care crește de la an la an. În pofida acestor provocări, depunem toate eforturile pentru a răspunde noilor forme de criminalitate și pentru a menține eficiența investigațiilor.

Totuși, trebuie să recunoaștem că fenomenul infracțional evoluează permanent. Încă din perioada studiilor ni se spunea că organele de drept sunt, de regulă, cu un pas în urma infractorilor, iar această realitate este și mai evidentă în contextul dezvoltării tehnologiilor.

Astăzi investigăm infracțiuni precum escrocheriile *online*, în care sunt utilizate darknet-ul, IP-telefonie, criptomonede și platformele virtuale de tranzacționare. Majoritatea acestor cauze au un pronunțat caracter transnațional și necesită un nivel înalt de specializare din partea procurorilor.

„...infractorii sunt foarte inventivi, foarte ingenioși și foarte rapizi. Dacă observă că le-a fost destructurată o schemă infracțională ei, peste noapte, inventează altă schemă.”

Instituția dispune de capacitatea profesională necesară pentru a face față acestor provocări și înregistrează rezultate importante. Cu toate acestea, infractorii sunt foarte inventivi, foarte ingenioși și foarte rapizi. Dacă observă că le-a fost destructurată o schemă infracțională ei, peste noapte, inventează altă schemă. Din acest motiv, procurorii trebuie să fie permanent

conectați la evoluțiile legislative, la practica judiciară și la cele mai moderne metode de investigare.

În același timp, adaptarea continuă presupune investiții permanente în dezvoltarea profesională a procurorilor, utilizarea tehnologiilor moderne de investigare și consolidarea cooperării cu instituțiile naționale și partenerii internaționali.

Care sunt cele mai importante provocări cu care se confruntă PCCOCS în prezent?

Una dintre provocările majore este insuficiența numărului de personal (procurori, consultanți, ofițeri de urmărire penală și de investigație, specialiști) raportat la volumul, complexitatea și specificul cauzelor penale instrumentate de PCCOCS.

O altă provocare ține de creșterea continuă a volumului și complexității cauzelor penale. Criminalitatea organizată utilizează metode tot mai sofisticate, inclusiv tehnologii digitale și mecanisme financiare complexe, ceea ce impune resurse umane suficiente și un nivel ridicat de specializare.

Pe final, o provocare care nu poate fi omisă este procesul de evaluare externă extraordinară (vetting).

Începând cu luna mai 2025, toți procurorii PCCOCS au intrat în procedura de evaluare. Este firesc să recunoaștem că un asemenea proces produce efecte asupra activității instituției. Incertitudinea generată de această procedură influențează, inevitabil, motivația și randamentul profesional.

Totodată, o parte dintre procurori au ales să părăsească sistemul înainte de finalizarea evaluării. Printre aceștia s-au numărat și profesioniști cu experiență, apreciați inclusiv la nivelul Procuraturii Generale.

Deși a trecut mai bine de un an de la debutul acestui proces, instituția încă resimte lipsa specialiștilor plecați, iar ocuparea acestor funcții reprezintă în continuare o provocare.

Ați menționat că PCCOCS a trecut prin mai multe transformări pe parcursul fondării sale. Care a fost după părerea Dvs cea mai importantă transformare?

Fiecare etapă de dezvoltare a instituției a avut importanța sa. Din perspectiva mandatului actual, una dintre cele mai relevante schimbări este modificarea recentă a organigramei PCCOCS.

Încă de la preluarea funcției am susținut că structura organizatorică a instituției nu mai corespundea realităților actuale. De la fondarea PCCOCS au fost extinse competențele instituției și s-a diversificat spectrul organelor de urmărire penală cu care aceasta cooperează, fără ca organigrama să fie adaptată în mod corespunzător.

Noua structură creează premisele unei organizări mai eficiente și răspunde necesităților actuale ale instituției.

În perioada următoare ne propunem consolidarea echipei manageriale prin completarea funcțiilor de conducere vacante.

În același timp, rămân adeptul unei delimitări mai clare a competențelor PCCOCS. Consider că instituția continuă să aibă un spectru prea larg de atribuții. Unele modificări legislative au fost deja realizate, însă este necesară continuarea acestui proces, în special în ceea ce privește clarificarea competențelor organelor de urmărire penală cu care PCCOCS conduce.

Care sunt organele de urmărire penală cu care cooperează PCCOCS?

Sunt cinci. Direcția Generală Urmărire Penală a Inspectoratului Național de Investigații, organul de urmărire penală al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Protecție Internă și Anticorupție din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Ce considerați că trebuie să facă PCCOCS mai bine în următorii zece ani?

Zece ani reprezintă un orizont prea îndepărtat pentru a formula obiective concrete. Prefer să mă raporteze la mandatul pe care îl exercit și la prioritățile pe termen mediu.

În primul rând, este necesară consolidarea nivelului de specializare a procurorilor, astfel încât instituția să poată răspunde eficient noilor forme de criminalitate. Totodată, este important să încurajăm o abordare fermă în investigarea infracțiunilor aflate în competența PCCOCS, în special a celor care vizează securitatea statului.

În contextul actual, marcat de amenințări hibride și de provocări tot mai complexe la adresa securității naționale, instituțiile de drept trebuie să fie bine pregătite și să acționeze coordonat. Din această perspectivă, aprofundarea specializării profesionale rămâne una dintre prioritățile esențiale ale PCCOCS.

În egală măsură, este important să consolidăm mecanismele de identificare și recuperare a bunurilor provenite din activități infracționale. Combaterea eficientă a criminalității organizate nu înseamnă doar tragerea la răspundere a persoanelor vinovate, ci și lipsirea grupărilor infracționale de resursele financiare care le susțin activitatea.

Astăzi, succesul în combaterea criminalității organizate nu mai este măsurat exclusiv prin condamnări. La fel de important este ca grupările criminale să fie private de resursele financiare, de bunurile dobândite ilegal și de capacitatea de a-și continua activitatea. Aceasta este una dintre direcțiile în care PCCOCS și-a consolidat semnificativ activitatea în ultimii ani.

Care a fost cel mai important dosar sau caz care v-a marcat profesional în perioada în care ați activat în cadrul PCCOCS?

În cadrul PCCOCS nu am avut în gestiune cauze penale în calitate de procuror de caz. Totuși, în exercitarea atribuțiilor de procuror ierarhic superior sunt implicat în coordonarea și monitorizarea dosarelor instrumentate de colegii mei.

Recent, instanța a pronunțat prima condamnare la detențiune pe viață din istoria Republicii Moldova pentru infracțiunea de trafic de copii. A fost un dosar în care procurorul de caz a depus un efort considerabil, iar complexitatea și gravitatea faptelor m-au marcat inclusiv din perspectivă umană. Fiind părinte, nu poți rămâne indiferent atunci când studiezi asemenea cauze, chiar dacă obligația profesională este să le tratezi cu obiectivitate și echilibru.

De-a lungul carierei am instrumentat mai multe dosare de rezonanță, asumându-mi întotdeauna responsabilitatea pentru deciziile luate și acționând exclusiv în limitele legii.

Totuși, cazul care m-a format cel mai mult ca procuror a fost unul din perioada în care activam la Procuratura sectorului Buiucani. Era vorba despre un dosar privind decesul unui tânăr la o bază de agrement. Investigația și procesul judiciar au durat aproape șapte ani și au presupus o comunicare permanentă cu familia victimei, care aștepta înfăptuirea justiției.

Acea cauză m-a învățat că, deși uneori este nevoie de promptitudine, în investigațiile complexe răbdarea, perseverența și respectarea tuturor procedurilor sunt la fel de importante pentru aflarea adevărului.

Ne dați detalii din speță?

Un grup de tineri se afla la odihnă la o bază de agrement, unde consumase alcool. Cu toate acestea, persoanele responsabile de siguranța lacului le-au permis să utilizeze ambarcațiuni fără respectarea regulilor obligatorii de securitate pe apă și fără echipament de salvare.

În urma acestor încălcări, unul dintre tineri s-a înecat. În cadrul procesului penal s-a constatat că salvamarii au încălcat mai multe obligații de serviciu, fiind recunoscuți vinovați pentru lipsirea de viață din imprudență.

Deși răspunderea penală a fost înlăturată ca urmare a intervenirii termenului de prescripție, cauza a reprezentat pentru mine o experiență profesională definitorie și o lecție despre responsabilitatea pe care o presupune activitatea de procuror.

Dvs ați activat în ambele procuraturi specializate, atât în cadrul PA, cât și la PCCOCS. Cum diferă activitatea în cele 2 procuraturi specializate?

Diferențele sunt determinate, în primul rând, de competența materială și de specificul infracțiunilor investigate.

În cadrul Procuraturii Anticorupție sunt investigate, în principal, infracțiuni de corupție și de serviciu, asociate fenomenului cunoscut drept „criminalitatea gulerelor albe”. În schimb, PCCOCS instrumentează cauze specifice criminalității organizate, precum traficul de persoane, traficul de droguri, șantajul, escrocheriile și alte infracțiuni comise de grupări criminale organizate.

Considerați că aceste cauze trebuie investigate diferit?

Întotdeauna am susținut că între crimă organizată și corupție există o conexiune foarte strânsă, de facto acestea reprezintă „părți” diferite ale aceleiași monede. În realitățile actuale ale Republicii Moldova este dificil să analizăm unul dintre aceste fenomene fără a-l raporta la celălalt.

„Între crimă organizată și corupție există o conexiune foarte strânsă, de facto acestea reprezintă „părți” diferite ale aceleiași monede...”

Deși scopul urmăririi penale este același — aflarea adevărului și aplicarea legii — metodele de investigare, tehnicile utilizate și abordarea procesuală diferă în funcție de specificul fiecărei categorii de infracțiuni.

Care considerați că este cea mai importantă realizare din cariera dumneavoastră?

Cea mai importantă realizare este faptul că am reușit să păstrez un echilibru între responsabilitățile profesionale și viața de familie.

Soția mea este, la rândul ei, procuror, iar acest lucru ne ajută să înțelegem mai bine exigențele profesiei. La serviciu suntem procurori, însă acasă suntem, înainte de toate, soț și soție, părinți și familie.

„...consider că o funcție de conducere înseamnă mai ales responsabilitate. Familia rămâne cea mai mare realizare a mea.”

Funcțiile ocupate și dosarele instrumentate reprezintă, desigur, repere importante ale carierei. Totuși, consider că o funcție de conducere înseamnă mai ales responsabilitate. Familia rămâne cea mai mare realizare a mea.

Ce v-a învățat cel mai mult activitatea de procuror?

Profesia de procuror te formează ca personalitate, modelează caracterul și modul de a privi lucrurile. Ea dezvoltă capacitatea de analiză, responsabilitatea și disciplina, iar experiența acumulată în această funcție este dificil de comparat cu cea oferită de alte domenii de activitate.

De multe ori, modul de gândire profesional influențează și viața de zi cu zi. Este o profesie care te formează nu doar ca specialist, ci și ca om.

Care a fost cea mai dificilă decizie pe care a trebuit să o luați în carieră?

Probabil cea mai dificilă decizie a fost acceptarea propunerii de a veni la PCCOCS pentru a exercita interimatul funcției de procuror-șef. A fost o decizie luată într-un timp foarte scurt, dar care avea să-mi influențeze decisiv parcursul profesional.

Ce este mai greu: să instrumentezi un dosar complex sau să conduci o echipă de procurori care lucrează cu astfel de dosare?

Conducerea unei instituții presupune un nivel mult mai ridicat de responsabilitate.

Atunci când am preluat această funcție nu aveam experiență managerială, iar în cadrul PCCOCS activează procurori cu zeci de ani de experiență profesională. Să le câștigi încrederea și respectul reprezintă o provocare importantă.

Coordonarea unei echipe atât de experimentate presupune nu doar competențe profesionale, ci și echilibru, comunicare și capacitatea de a lua decizii în interesul instituției.

Ce calitate considerați indispensabilă pentru un procuror care lucrează în PCCOCS sau în domeniul luptei cu criminalitatea organizată?

În primul rând, profesionalismul. Acestuia i se adaugă capacitatea de analiză, perseverența și reziliența în fața factorilor de stres.

Instrumentarea cauzelor ce vizează criminalitatea organizată presupune un grad ridicat de complexitate și, uneori, expune procurorii unor riscuri considerabile. De aceea, pe lângă pregătirea profesională, este esențială capacitatea de a lua decizii echilibrate și de a acționa cu fermitate, indiferent de dificultățile întâlnite.

Ce v-ați dori să înțeleagă oamenii despre munca unui procuror, dar de multe ori nu se vede din exterior?

Profesia de procuror este adesea percepută prin prisma cazurilor mediatizate sau a unor generalizări care nu reflectă întotdeauna realitatea.

În esență, activitatea procurorului presupune o responsabilitate enormă și numeroase restricții, inclusiv în afara programului de lucru. Este o profesie bazată pe analiză, rigoare și asumarea unor decizii cu impact major asupra societății.

„Tot ceea ce face un procuror trebuie să fie în interesul cetățeanului și al statului de drept, niciodată în interes personal.”

Tot ceea ce face un procuror trebuie să fie în interesul cetățeanului și al statului de drept, niciodată în interes personal. Desigur, ca în orice sistem, pot exista situații izolate care afectează percepția publică, însă acestea nu definesc profesia și nici activitatea majorității

procurorilor, care își exercită atribuțiile cu integritate și responsabilitate.

Cum reușiți să îmbinați activitatea profesională cu viața de familie?

Nu este deloc ușor.

Am avantajul că soția mea este, la rândul ei, procuror și înțelege foarte bine exigențele profesiei. Sprijinul și înțelegerea ei sunt esențiale pentru echilibrul familiei noastre.

Funcția pe care o exercit presupune disponibilitate permanentă. Programul de lucru nu se încheie odată cu sfârșitul zilei, iar uneori deciziile trebuie luate inclusiv în timpul nopții, în coordonare cu colegii implicați în cauze complexe.

Din acest motiv, timpul petrecut alături de familie este cu atât mai valoros.

Ați menționat că ați fost motivat de părinți să alegeți facultatea de drept. Dacă nu ați fi devenit procuror sau jurist, ce altă profesie v-ați fi ales?

Până la facultate, mă gândeam serios la o carieră în medicină.

Privind, însă, retrospectiv, le sunt recunoscător părinților pentru îndrumarea oferită. Alegerea profesiei de procuror s-a dovedit a fi una potrivită, iar astăzi pot spune că m-am regăsit în această activitate și că îmi asum pe deplin responsabilitățile pe care le implică.

Ce nu știe lumea despre Victor Furtuna, procurorul?

Consider că informațiile relevante despre activitatea mea sunt deja publice. Curriculum vitae, declarațiile de avere și celelalte informații prevăzute de lege sunt accesibile oricărui cetățean.

În ceea ce privește viața personală, prefer să păstrez discreția și să protejez spațiul privat al familiei mele.

Care este cea mai importantă lecție pe care ați învățat-o de la un coleg?

Îmi amintesc un sfat primit până a începe cariera de procuror, de la unul din procurorii care mi-a fost conducător de practică.

După ce a apărut într-un reportaj de televiziune despre un dosar de interes public, i-am spus, cu entuziasm, că l-am văzut la știri. Procurorul atunci a comunicat că nu este încântat de faptul că a fost subiect de știri.

Abia mai târziu am înțeles de ce a vorbit așa. Funcția de procuror presupune discreție, iar expunerea publică nu este întotdeauna un avantaj. În timp, am trăit și eu situații în care eram abordat în spații publice sau în timpul petrecut cu familia, inclusiv în contextul unor dosare de rezonanță.

Activitatea unui procuror trebuie să fie transparentă, însă viața personală are nevoie, la rândul ei, de un spațiu firesc de intimitate.

Ce sfat i-ați da unui tânăr care își dorește să devină procuror?

Înainte de toate, să înțeleagă pe deplin responsabilitatea pe care o implică această profesie.

Dincolo de cunoștințele juridice, un procuror trebuie să manifeste integritate, perseverență și echilibru. Le-aș recomanda tinerilor să nu considere niciodată experiența profesională drept un substitut al studiului. Chiar și atunci când cunosc foarte bine legea, este important să verifice încă o dată fiecare temei legal înainte de a adopta o soluție.

De asemenea, răbdarea este esențială. Experiența, siguranța profesională și calitatea actelor procesuale se formează în timp, prin muncă susținută și învățare continuă.

Mai presus de toate, un procuror trebuie să își păstreze convingerea că munca sa contribuie la apărarea drepturilor cetățenilor, la consolidarea statului de drept și la înfăptuirea justiției. Această convingere este cea care oferă sens și motivație unei profesii ce presupune responsabilități deosebite.